

Pentti Airio, Walter Horn – ensimmäinen jääkäri ja kylmän sodan Pohjola-aktivisti

Walter Hornin vaiheikkaasta elämäkerrasta Pentti Airio nostaa erityisesti esille edelleen ajankohtaisen pohjoismaisen sotilaallisen yhteistyön, aihetta valaistaan aktivistien näkökulmasta kirjassa ensimmäisen kerran.

Walter Horn toimi aktivistina kahdessa Suomen historian kiinnostavassa vaiheessa. Hornia voidaan pitää ”ensimmäisenä jääkärinä”, sillä hän oli 1914 Tukholmassa Bertel Pauligin kanssa käynnistämässä yhteistyötä Saksan kanssa sotilaskoulutuksen saamiseksi Venäjän vastaisille itsenäisyystaiteilijoille.

Kylmän sodan aikana 1950- ja 1960-luvulla taas hän kuului Suomessa toimivien Pohjola-aktivistien ryhmään, joka viritteli ajatusta pohjoismaisesta sotilaallisesta yhteistyöstä. Ajatus Pohjoismaiden puolustusliitosta oli useasti esillä ennen ja jälkeen viime sotien. Sitä ajaneiden Pohjola-aktivistien ytimeen kuuluivat mm. Walter Horn, Lauri Pihkala, K. L. Oesch, A.- E. Martola ja Valo Nihtilä. Myös presidentti Kekkonen seurasi aktivistien toimintaa mielenkiinnolla ennen noottikriisiä ja vähemmän sen jälkeen, kun hän oli palannut Novosibirskin neuvotteluista.

Suomen Sotahistoriallisen Seuran puheenjohtaja prikaatikenraali evp. ja Suomen historian dosentti Pentti Airio on saanut perehtyä ministeri Tankmar Hornin hallussa olevaan kotiarkistoon ja lisäksi hän on suorittanut arkistotutkimuksia Suomessa ja Saksassa.

Kirjassa on runsas kuvitus ja kiinnostavia karttoja. Kirjan liitteenä on nimiluettelo parista sadasta kotimaisesta ja ulkomaalaisesta henkilöstä, joita aktivistiryhmä perehdytti ajatuksiinsa.